

Fronto-temporal demans

İSVEÇ DEMANS MERKEZİNDEN BİLGİ FORMU

Frontotemporal demens • faktablad på turkiska

Beynin ön taraftaki bölgelerini etkiler

Fronto-temporal demans alın lobu-ya da ön lob demansı olarak da bilinir. Hastalık,alın lobunda ya da şakakların arkasındaki ön temporal loblarda beynin ön bölgelerindeki sinir hücrelerinin zayıflamasına yol açar. Belirtiler, tıpkı Alzheimers hastalığındaki gibi genelde sinsice ortaya çıkar. Ama bu iki demans hastalığı arasında belirleyici farklılıklar mevcuttur.

Belirgin hiçbir demans belirtisi yok

Alzheimer hastalığının erken belirtileri olan unutkanlık ve yeni şeyler öğrenme bozukluğu Fronto-temporal demansın tipik belirtileri değildir. Bu tür belirtiler ortaya çıkarsa da bunlar ilk kez hastalık seyrinin son evrelerinde görülür. Bu belirtiler yerine Fronto-temporal demans belirtileri, hastalığın beynin hangi bölümünde başlamasına bağlı olarak ya davranış değişiklikleri ya da konuşma bozukluklarıdır.

Kişilik değişir

Fronto-temporal demansda sıkça önce alın lobu hasar görülür. Konsantrasyon, muhakeme yeteneği ve içgüdü kontrolü bu bölgeden yönlendirilmektedir. Hastanın kişiliği yavaş yavaş değişmeye başlar ve kişinin muhakemesi giderek zayıflar.

İnisiyatif almak giderek güçleşir ve sebepsiz öfke nöbetleri erken evrede görülen diğer belirtilerdir. Kişinin tedirginlik içinde olması, duyarsızlaşması ve bazen apatik olması olağan belirtilerdir. Empati yapma yeteneği giderek azalır. Aşırı yemek, sigara ya da alkol tüketimi de görülebilir.

Kimi vakalarda dil bozuklukları

Fronto-temporal demans, dil için önemli olan temporal lobların ön bölgesinde de başlayabilir. Böyle durumlarda söz konusu olan *progresif afazidir*. Kelimelere anlam yüklemekte bozukluk ve otomobil ya da anahtar gibi farklı nesnelere doğru tanımlamakta sorun yaşamak şeklinde kendini gösterebilir. Birçok gramer hatası olan ağır ve "kesintili" konuşma ekinde de görülebilir.

Kişi giderek artan derecede yardıma ihtiyaç duyar

Fronto-temporal demansın daha ileri orta yaşlarda ortaya çıkması ender değildir. Hastalık seyri artık uzun yıllar devam edebilir. Belirtiler giderek fazlalaşır ve beyindeki hasarın yayılmasına paralel olarak hastalığın şiddeti artar. Kişinin günlük yaşamını idame ettirmesi giderek güçleşir ve yavaş yavaş kişi artık giyinme, hijyen ve diğer kişisel bakım yönünden yardıma ihtiyaç duymaya başlar.

Erken tanı önemli

Fronto-temporal demans, depresyon, halsizlik sendromu ya da başka bir psikolojik rahatsızlıkla karıştırılabilir. Başlangıçta unutkanlık ve diğer tipik demans belirtilerine sık rastlanmadığı için hastalığı farketme güç olabilmektedir.

Sende ya da bir yakınında Fronto-temporal demans olduğu şüphesi duyduğunda bir hekimle irtibata geç. Tetkikin en kısa zamanda başlatılması gerekir. Kural olarak muayene uzman hekim kliniğinde yapılır (hafıza muayene kliniği) ve bir dizi testler, muayeneler, hasta ve yakınlarıyla yapılan konuşmalardan oluşur.

Tedavi ve hasta muamelesi

Fronto-temporal demans araştırmalarında ilerleme sağlanmıştır, ama henüz hastalık seyrini durduracak hiçbir şey yoktur. Yine de olabildiğince rahat ve anlamlı bir yaşam planı yapabilmek için hastalık belirtileri konusunda kişinin bilgilendirilmesi önemlidir.

Yardımcı gereçler ve iyi bir bakım yaşamı farklı şekilde kolaylaştırabilir. Hastanın bulunduğu ortamda sükunet ve huzur sağlamaya çalışmak da önemlidir, çünkü stres genellikle belirtileri şiddetlendirmektedir.

7 Nisan 2016 • İsveç Demans Merkezi©

Baska dillerde hazırlanmış daha fazla bilgi formları sveç Demans Merkezinin web sayfasından çıkartılabilir:
www.demenscentrum.se/Faktablad

Svenskt Demenscentrum

İsveç Demans Merkezi, Gävlegatan 16, 113 30 Stockholm, 08 - 690 58 00, info@demenscentrum.se

www.demenscentrum.se